

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABG ACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
ANDIJON VILOYATI PEDAGOGIK MAHORAT MARKAZI

**“MAKTABGACHA TA’LIM SIFAT-SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XORIJIY
TAJRIBALARDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI”**
mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyadagi ishtiroki uchun

LATIBJONOV RAXMATILLO

SERTIFIKAT

bilan taqdirlanadi

Direktor:

T.T. Turg‘unov

2026-yil 30-aprel

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
ANDIJON VILOYATI PEDAGOGIK MAHORAT MARKAZI**

**“MAKTABGACHA TA’LIM SIFAT-SAMARADORLIGINI
OSHIRISHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN
FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI”
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
MATERIALLARI TO‘PLAMI
*2026-YIL 30-APREL***

**«ПРЕИМУЩЕСТВА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗАРУБЕЖНОГО
ОПЫТА В ПОВЫШЕНИИ КАЧЕСТВА И
ЭФФЕКТИВНОСТИ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ»
СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
30 апреля 2026 года**

**“ADVANTAGES OF USING FOREIGN EXPERIENCE IN
IMPROVING THE QUALITY AND EFFECTIVENESS OF
PRESCHOOL EDUCATION”
PROCEEDINGS OF THE REPUBLICAN SCIENTIFIC-
PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 30, 2026**

“Maktabgacha ta’lim sifat-samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanishning afzalliklari”. Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari. Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazi.

Ushbu konferensiya to‘plamida Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazi tomonidan tashkil etilgan – “Maktabgacha ta’lim sifat-samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanishning afzalliklari” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjumaniga kelib tushgan tezis va maqolalar o‘rin olgan. Ushbu Respublika ilmiy-amaliy anjuman Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazining tasdiqlangan Yillik ish rejasiga asosan tashkil etilgan bo‘lib, “Maktabgacha ta’lim sifat-samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanishning afzalliklari” mavzusiga bag‘ishlanadi. Mazkur anjuman doirasida maktabgacha ta’lim tizimida zamonaviy ta’limni takomillashtirish, ilg‘or xorijiy va milliy tajribalarni tahlil qilish, maktabgacha ta’lim sifat va samaradorligini oshirishning innovatsion yondashuvlarini muhokama etish, maktabgacha ta’lim tizimida faoliyat yuritayotgan rahbar va pedagoglarni kasbiy mahoratini oshirish masalalariga alohida e’tibor qaratiladi.

Ilmiy-amaliy konferensiya materiallaridan oliy ta’lim muassasalari professor-o‘qituvchilari, umumta’lim maktab o‘qituvchilari, barcha tadqiqotchilar foydalanishlari mumkin.

Mas’ul Markaz direktori T.T.Turg‘unov
muharri:

Tahrir Maktabgacha ta’limni muvofiqlashtirish bo‘lim boshlig‘i
hay’ati: G.Usmonova, yetakchi mutaxassisi G.To‘rayeva.
Maktabgacha, boshlang‘ich va maxsus ta’lim metodikalari kafedراسи mudiri, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)., N.Karimova; katta o‘qituvchi M.Turaqulova, katta o‘qituvchi J.Abdullayeva, A.Sheraliyeva, S.Xoliqova, G.Ortiqova, G. Sobirova.

Taqrizchilar: Fanlarni rivojlantirish bo‘limi boshlig‘i, professor M.Abdullayeva; Science and innovation (USAT) Universiteti pedagogika kafedراسи dotsenti, (PhD) Gaynazarova Gulbahor Abdullayevna

Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazi Ilmiy-metodik kengashining 2026-yil 30 apreldagi o‘tkazilgan 7-sonli yig‘ilishining qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

To‘plamdan o‘rin olgan maqolalarning saviyasi, sifati va ilmiy dalillarning haqqoniyligi hamda mazmuni uchun mualliflar mas’uldir.

6. Vygotsky L. S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. — Cambridge: Harvard University Press, 1978.

7. Zipes J. Fairy Tales and the Art of Subversion. — New York: Routledge, 2006.

ZAMONAVIY O'QITUVCHI VA UNING OBRAZI

Latibjonov Rahmatillo Abdurashid o'g'li
Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazi
Pedagogika va psixologiya,
ta'lim texnologiyalari kafedrasi katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy pedagog va uning obrazi, o'qituvchi shaxsiga qo'yiladigan talablar va hozirgi zamon o'qituvchisi qanday bo'lishi kerakligi yoritib berilgan. Pedagogik mahorat o'qituvchi sifatining muhim tarkibiy qismi. Til bilimdonligi haqida ham to'xtalib o'tilgan. O'qituvchi bola qalbining injeneridir.

Kalit so'zlar: zamonaviy o'qituvchi, obrazi, pedagogik mahorat, pedagogik muloqot ijodkor, notiq, tashabbuskor.

KIRISH

Ustoz misli yonib turgan shanga o'xshaydi. O'zi yonib atrofga nur-ziyo taratadi. Ma'lumki, hamma kasblarni ham avvalo ustoz-muallim o'rgatadi. Ustoz – ilm o'rgatuvchi, yo'l-yo'riq ko'rsatuvchi, tarbiyalovchi murabbiydir. Zamonaviy o'qituvchi qanday bo'lishi zarur? Mustaqillikning ilk kunlaridan boshlab ushbu muammo bo'yicha koo'plab pedagog va psixolog olimlar o'z fikr va mulohazalari bilan chiqdilar. O'qituvchilarning kasbiy mahoratlarini milliy an'ana va urf-odatlarimizdan, qadriyatlarimizdan kelib chiqib yanada takomillashtirish, ularning pedagogik faoliyatini hozirgi zamon talablari darajasida shakllantirish uchun metodik qo'llanmalar, tavsiyanomalar paydo bo'ldi. Hozirgi kunda ham ushbu muammo bo'yicha ilmiy izlanishlar, ilmiy tadqiqotlar davom etmoqda. XXI asrga kelib o'qituvchining vazifasi yanada takomillashib bormoqda. Endilikda global o'zgarishlar, fan-texnika va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining kun sayin rivojlanib borishi

o'qituvchidan yuksak mahoratni, o'tkir irodani, psixologik quvvatni, chuqur bilim va mulohazali bo'lishni talab qiladi. Hozirgi zamon o'qituvchisi o'z mutaxassisligiga oid bilimlar bilan birga, pedagogik va psixologik bilimlarni, hamda turli fan yo'nalishlari bo'yicha maxsus bilimlarga ega bo'lgan, kasbiy tayyorgarlik, yuksak axloqiy fazilatlarni egallagan, ta'lim muassasalarida faoliyat ko'rsatuvchi shaxsdir. Ushbu nuqtai nazardan hozirgi kunda quyidagi burch va mas'uliyatlar o'qituvchilardan talab qilinadi:

- O'qituvchi eng avvalo mas'uliyatni his etuvchi tarbiyachi, tajribali notiq, madaniyat va ma'rifat targ'ibotchisidir.

- O'qituvchi tabiatan o'quvchilarni seva olishi, o'z mehrini, his-tuyg'ularini har lahzada o'quvchilar ichki dunyosi bilan bog'lay olishi, ularning ham mehriga, hurmatiga sazovor bo'lishi kerak.

- O'qituvchi jamiyat ijtimoiy hayotida ro'y berayotgan o'zgarishlar, olib borilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar mohiyatini chuqur anglab yetishi va ularga xolisona baho berib, bu borada o'quvchilarga to'g'ri, asosli ma'lumotlarni doimiy bera olishi lozim.

- Zamonaviy o'qituvchining ilm-fan, texnika va axborot-kommunikatsion texnologiyalari yangiliklaridan va yutuqlaridan xabardor bo'lib borishi talab etiladi.

- O'qituvchi o'z mutaxassisligi bo'yicha chuqur va puxta bilimga ega bo'lishi, barcha fanlar integratsiyasini o'zlashtirib borishi, bunda o'z ustida tinimsiz ilmiy izlanishlar olib borishi.

- O'qituvchi pedagogika va psixologiya fanlari asoslarini puxta bilishi, o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini inobatga olgan holda ta'limtarbiya faoliyatini tashkil etishi kerak.

- O'qituvchi kasbiy pedagogik faoliyatida ta'lim va tarbiyaning eng samarali zamonaviy shakl, metod va vositalaridan unumli foydalana olish imkoniyatiga ega bo'lmog'i lozim.

- O'qituvchi ijodkor, ta'lim-tarbiyaviy faoliyat tashabbuskori va yosh avlod kelajagi uchun javobgar shaxsdir.

- O'qituvchi kasbiy faoliyati jarayonida yuksak darajadagi pedagogik mahorat, kommunikativ layoqati, pedagogik texnika (nutq, yuz, qo'l-oyoq va gavda harakatlari, mimika, pantomimika, takt) qoidalarini chuqur o'zlashtirib borishi shart.

- O'qituvchi nutq madaniyatiga ega bo'lishi zarur, uning nutqi quyidagi xususiyatlarni o'zida aks ettirishi kerak: turli sheva so'zlardan holi bo'lib, faqat adabiy tilda ifoda etilishi; o'qituvchining nutqi sodda, ravon va tushunarli bo'lishi; hikmatli so'zlar, ibora va maqollar, matallar hamda ko'chirma gaplardan o'rinli foydalana olishi lozim. Jargon (muayyan kasb yoki soha mutaxassisliklariga xos so'zlar), varvarizm (muayyan millat tilida bayon etilayotgan nutqda o'zga millatlarga xos so'zlarni noo'rin qo'llanilishi), vulgarizm (haqorat qilish, so'kishda qo'llaniladigan so'zlar) hamda konselyarizm (o'rni bo'lmagan vaziyatlarda rasmiy so'zlardan foydalanish) kabi norasmiy so'zlardan holi bo'lishi.

- O'qituvchining kiyinish madaniyati o'ziga xos bo'lishi, ya'ni sodda, ozoda, bejirim kiyinishi, ta'lim-tarbiya jarayonida o'qituvchining diqqatini tez jalb etuvchi turli xil bezaklar (oltin, kumush taqinchoqlar)dan foydalanmasligi, fasl, yosh, gavda tuzilishi, yuz qiyofasi, hatto, soch rangi va turmagiga muvofiq ravishda kiyinishi talab etiladi.

- O'qituvchi ta'lim muassasasida sinf jamoasining asosiy tashkilotchisi va ta'lim sohasida olib borilayotgan islohotlarning eng faol ishtirokchisidir.

- O'qituvchi pedagogik muloqot jarayonining faol ishtirokchisi ekanligini unutmasligi shart. Shuning uchun kasbiy faoliyatida pedagogik mahoratning bir qator sifatlarini uzluksiz tarkib toptirib borishi zarur.

- O'qituvchi eng avvalo, mulohazali, bosiq, har qanday pedagogik vaziyatni to'g'ri baholay oladigan hamda mustaqil ravishda mavjud ziddiyatlarni bartaraf etishning uddasidan chiqa olishi kerak.

Yuqoridagi talablardan kelib chiqib, zamonaviy pedagog yuksak madaniyatli, notiq, o'qituvchilarni sevuvchi, mehribon, ijodkor, o'z fanini chuqur biluvchi, psixolog, zamonaviy texnikalardan foydalana oluvchi, qobiliyatli shaxs bo'lishi kerak. O'qituvchi bola qalbining injeneridir. O'qituvchilik kasbi yuksak sharaflilik kasbidir. Bu kasb hech bir kasbga o'xshamaydi.

Taniqli rus pedagogi A.S.Makarenko o'qituvchilik kasbiga juda yuqori baho berib, unga shunday ta'rif beradi: **Tarbiyachi tashkil etishni, yurishni, hazillashishni, quvnoq yoki jahldor bo'lishni bilishi lozim, u o'zini shunday tutishi kerakki, uning har bir harakati, yurish-turishi, kiyinishi bolalarni tarbiyalasin.** Bu ta'rifdan shunday xulosaga kelish mumkinki, pedagog har tomonlama mukammal, o'qituvchilar uchun ideal shaxs bo'lishi

lozim. Hattoki, pedagogning kiyinishi ham bolalarni tarbiyalasin. O'qituvchilar o'quvchi, ota-onalar hamda hamkasblari bilan muloqot jarayonida fikrini aniq va lo'nda bayon etilishiga ahamiyat qaratishlari maqsadga muvofiqdir. Ular bilan munosabat jarayonida so'zni salbiy holatlar haqidagi dalillarni keltirishdan boshlamasligi, aksincha, o'quvchilarning (yoki hamkasbi, ota-onalar) muvaffaqiyatlarini e'tirof etishlari, ularni yanada boyitishga ishonch bildirishi bilan muloqotni tashkil qilishi lozim. Muloqot jarayonida o'qituvchining so'zlaridan suhbatdoshiga nisbatan xayrixohlik, samimiylilik, do'stona munosabat, yaxshi kayfiyat sezilib tursin. O'qituvchining mazkur talablarga muvofiq keluvchi qiyofasi uning o'quvchilar, hamkasblari hamda ota-onalar o'rtasida obro'-e'tibor qozonishini ta'minlaydi.

Hozirgi sharoitda jamiyatning o'qituvchilik kasbiga nisbatan qo'yayotgan talablari kun sayin ortib bormoqda va bu talablarni amalda to'g'ri tashkil qilish vazifasi o'qituvchiga bog'liq. Zamonaviy maktab o'qituvchisi qator vazifalarni bajaradi. O'qituvchi avvalo sinfdagi tarbiyaviy jarayonning tashkilotchisidir. **O'qituvchi tarbiyachi sifatida quyidagi talablarni bilishi lozim:**

- shaxsni ma'naviy va ma'rifiy jihatdan tarbiyalashda milliy uyg'onish mafkurasining hamda umuminsoniy boyliklarning mohiyatini bilishi, bolalarni mustaqillik g'oyalariga sodiqlik ruhida tarbiyalashi, o'z Vataniga, tabiatga va oilasiga bo'lgan muxabbati;
- kasbiy bilimlarni puxta bilish bilan birga, turli bilimlardan xabardor bo'lishi;
- yosh pedagogik psixologiya, pedagogika va psixologiya, yoshlar fiziologiyasi, tarbiyaviy ish metodikasi, maktab gigiyenasidan o'z kasbiga oid bilimlarni mukammal bilishi;
- o'z kasbi bo'yicha jahon fanida erishilayotgan so'nggi yutuqlar, tarbiya texnologiyasi, kompyuter va axborot texnologiyalari, yangiliklaridan doimiy xabardor bo'lib borishi;
- ta'lim-tarbiya metodikasidan ko'nikma va malakalarini oshirib borishi;
- o'z kasbiga ijodiy yondashishi;
- pedagogik texnika (mantiq, nutq ta'limining ifodali vositalari) va pedagogik taktga ega bo'lishi;
- o'z bilimi va pedagogik mahoratini doimiy ravishda oshirib borishi.

Muvaffaqiyatli ishlash uchun har bir o'qituvchi pedagogik mahoratga ega bo'lishi zarur. Pedagogik mahoratning asosiy qonuniyati oz mehnat sarf qilib, ulkan natijalarga erishish. Ijodkorlik uning hamisha hamrohi bo'ladi. Pedagogik faoliyatga qiziqqan, qobiliyatli, iste'dodli kishidagina pedagogik mahorat hislatlari shakllanib boradi. Pedagogik faoliyat o'z mohiyatiga ko'ra ijodiy xarakterga ega. O'qituvchi o'quvchi shaxsini shakllantiradi, kutilmagan vaziyatlarda mustaqil qarorlar qabul qiladi, pedagogik muammolarni yechadi, o'quv jarayonini mustaqil boshqaradi. Bularning hammasi ijodkorlikning tub mohiyati, ishning maqsadi va xarakteri bilan bog'liq. Pedagogik mahoratga ega bo'lgan o'qituvchigina, o'z kasbiy faoliyatida ulkan zafarlarga erishadi.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, zamonaviy pedagog o'z fanini chuqur bilishi, pedagogik mahoratga ega bo'lishi bilan birgalikda chet tillarini ham bilishi lozim. Masalan, boshlang'ich sinf o'qituvchisi ham ingliz tilini hech bo'lmaganda mukammal darajada bo'lmasa ham qisman bilishi kerak. Sababi boshlang'ich sinflarning yangi nashrdan chiqqan matematika darsliklarida o'lchov birliklari ingliz tilida kiritilgan. O'qituvchi bolaga buni tushuntira olishi kerak, buning uchun albatta ingliz tilidan xabardor bo'lishi lozim. Zamonaviy kompyuter texnologiyalari va smart doskalar bilan ishlash uchun ham til bilimdonligi pedagog uchun zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. "Pedagogik mahorat" darslik A.Xoliqov –Toshkent- 2011
2. "Umumiy pedagogika" B.X.Xodjayev –Toshkent-2017
4. "Pedagogik atamalar lug'ati" Toshkent-2008

INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR IMAGINATIV KÒNIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI

*Andijon davlat pedagogika instituti
Ergasheva Mohimbonu Avazxon qizi
Magistratura bo'limi*

*Maktabgacha ta'lim ixtisosligi 1-kurs talabasi
E-mail: mohimbonuxonavazbekovna@gmail.com*

	BOG'CHADAN MAKTABGA: SIFATLI TA'LIM KO'PRIGINI QANDAY QURISH KERAK? <i>Ayubjonov Umidaxon</i>	240-248
	JISMONIY RIVOJLANISH ASOSLARI <i>Mamajonova Latifa Mansuro'vna</i>	249-252
	MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIGA QAMRAB OLISHNING AXAMIYATI . <i>Sobirjonova Madina</i>	253-255
	BOLALAR BADIY ADABIYOTINING MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIDAGI TARBIYAVIY FUNKSIYALARI <i>Mehmonova Shohsanam Bahtiyor qizi</i>	255-259
	ZAMONAVIY O'QITUVCHI VA UNING OBRAZI <i>Latibjonov Rahmatillo Abdurashid o'g'li</i>	260-263
	INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR IMAGINATIV KÒNIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI <i>Ergasheva Mohimbonu Avazxon qizi</i>	264-271
	MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI TARBIYALANUVCHILARINING NUTQINI RIVOJLANTIRISHDA MILLIY MA'NAVIY	272-273